

РЕШЕНИЕ

№ 97

гр. К., 25.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – К., I. СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Веселина Ат. Кашикова Иванова

Членове: Мария К. Дановска
Васка Д. Халачева

при участието на секретаря Светла В. Радева
като разгледа докладваното от Веселина Ат. Кашикова Иванова Въззивно гражданско дело № 20205100500210 по описа за 2020 година

Производството е по чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 119/10.06.2020 г., постановено по гр.д. № 486/2019 г. на Районен съд – М., Г.д. "Г.п." при Министерство на вътрешните работи - гр. С., бул. „К.М.Л." №*, е осъдена да заплати на ЕМ. П. АТ. от с.Ш., общ.К. следните суми: сумата в размер на 1371,19 лева, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 02.09.2016г. до 02.09.2019г., получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, както и сумата в размер на 167.53 лева, представляваща обезщетение за забава върху главниците, считано от първо число на месеца следващ месеца на дължимото плащане, до 02.09.2019г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на депозиране на исковата молба - 02.09.2019г., до окончателното ѝ изплащане. Също така Г.д. "Г.п." при Министерство на вътрешните работи - гр. С., е осъдена да заплати на ЕМ. П. АТ. разноски в размер на 350 лв., а по сметка на РС - М. сумата от 61,55 лв. - държавна такса по предявените искове, сумата от 100 лв. - разноски за възнаграждение на вещо лице, както и д.т. в размер на 5 лв. за служебно издаване на изпълнителен лист.

Недоволен от така постановеното решение е останал въззивникът Г.д. „Г.п.“, представляван от процесуалния си представител ю.к. М.Х., който го обжалва като неправилно поради нарушение на материалния закон и необоснованост. Сочи се, че държавните служители в МВР, чиито служебни отношения се уреждат със ЗМВР, са специфична категория служители, извършващи специфични дейности със специфична насоченост - защита на правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността, защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и

пожарна безопасност и защита на населението, работещи при специфичен режим на работа, поради което служебните им отношения се уреждали от специален закон, а именно ЗМВР и издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове. Също така специална била и уредбата за полагане на нощен и извънреден труд, за което била издадена и приложима Наредба № 8121з-776/29.07.2016г., регламентираща реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в министерството на вътрешните работи. Излагат се съображения, че разпоредбата на чл.9, ал.2 от Наредба за структурата и организацията на работната заплата, е приложима, когато продължителността на нощния труд е по-малка от продължителността на дневния труд, каквато продължителност в общия случай, установява КТ – 7 часа нощен труд и 8 часа дневен труд. За служителите в МВР, за които се прилагат разпоредбите на ЗМВР и издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове, с оглед специфичния характер на работа, била установена еднаква продължителност за дневния и за нощния труд - 8 часа. Застъпва се становището, че при съотношение 8 часа дневен труд към 7 часа нощен труд, или коефициент 1.143, работникът или служителят не работи извънредно по смисъла на чл.143, ал.1 от КТ. Получените часове в повече при преизчисляването на дневния и нощния труд създавали неточно разбиране за наличието на извънреден труд, какъвто би бил налице само ако работниците и служителите действително работят извън установеното за тях работно време. За нощния труд на държавните служители в МВР, предвиден и уреден в чл.187, ал.1 и 3 от ЗМВР, разпоредбата на чл.9 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, била трудно приложима. Тази разпоредба била непригодна за прилагането ѝ към държавните служители в МВР, тъй като не били налице нейните предпоставки: подневно отчитане на работното време; работа на смени; продължителност на нощно работно време, по-малка от продължителността на дневното; трудово възнаграждение заработено по трудови норми. Само при кумулативното наличие и на посочените необходими предпоставки можело да се въвежда увеличение с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време. Съгласно чл.187, ал.1 и 3 от ЗМВР дневното и нощното работно време били с една и съща продължителност от 8 часа. Не била налице и работа по трудови норми за определяне размера на трудовото възнаграждение по чл.247 и чл.250 от КТ. С оглед характера на служебното правоотношение на въззиваемия и създадената организация на работа в МВР, разпоредбите на чл.9, ал.2 от НСОПЗ били неприложими спрямо неговото служебно правоотношение, което правело неоснователна претенцията ѝ по главния и акцесорния иск. Моли съда да отмени обжалваното решение на РС - М.. Претендира разноси. В съдебно заседание, представляван от процесуалния си представител – ю.к. Ева Стефанова - Тошева, представя молба с вх. № 990/07.04.2022г., с която поддържа въззивната жалба по изложените в същата съображения и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззиваемия.

Въззиваемият ЕМ. П. АТ., представляван от процесуалния си представител - адв. Т.Н., е представил отговор на основание чл.263, ал.1 от ГПК, с който оспорва въззивната жалба. В отговора се излагат съображения, че при наличие на непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР, следвало субсидиарно да се приложи чл.9, ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, съгласно която при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на

дневното и нощното работно време, или коефициент 1.143. Сочи се, че в противен случай държавният служител в МВР се поставял в неравностойно положение спрямо работниците по трудови правоотношения, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда. Застъпва се становището, че специалната закрила се изразява в правото на държавните служители от системата на МВР да получават за положения нощен труд възнаграждения при условията на КТ. В случая наредбите на министъра на вътрешните работи, за определяне на размера на допълнителното възнаграждение за нощен труд определяли по-ниска стойност от предвидената по КТ. Поради това процесното възнаграждение следвало да бъде определено по предвижданията на нормативния акт от повисока степен. Моли съда да потвърди обжалваното решение на РС - М.. Претендира разноси. В съдебно заседание въззиваемият, не се явява и не изпраща представител. От адв. Т.Н. е постъпила молба с вх. № 1024/08.04.2022 г., с която оспорва изцяло подадената въззивна жалба, взема становище по същество. Към молбата прилага договор за правна защита и съдействие, ведно с пълномощно, списък на разноските по чл. 80 от ГПК и писмена защита, като моли за присъждане на разноси за въззивна инстанция.

Въззивният съд, при извършената преценка на събраните по делото доказателства, по повод и във връзка с оплакванията, изложени от въззивника, констатира:

Въззивната жалба е допустима, подадена е в срок от лице, имащо правен интерес от обжалване, а по съществото разгледана е неоснователна.

Решението на РС - М. е валидно и допустимо, като не са налице основания за обезсилването му като недопустимо или обявяването му за нищожно.

Първоинстанционното исково производство е било образувано по предявен иск за заплащане на допълнително възнаграждение за положен извънреден нощен труд и обезщетение за забавено плащане на парично задължение за минало време. Ищецът твърди, че за процесния период е полагал нощен труд, който не е преизчислен с коефициент 1.143 и съответно не е заплатен от ответника.

Ответникът оспорва иска, като сочи, че на основание на издаваните от Министъра на вътрешните работи наредби е извършвано отчитането на положения труд от ищцата за процесния период. Твърди също, че в наредбите липсва изрична норма за преобразуване на часовете нощен труд с коефициент 1.143.

От фактическа страна не се спори, а и при съвкупна преценка на събраните доказателства по делото се установява, че през процесния период страните са били обвързани по валидно служебно правоотношение, в рамките на което ищецът е полагал при ответника нощен труд на смени по график при сумирано отчитане на работното време. Основният спорен по делото въпрос е дали следва положението от държавните служители в МВР нощен труд да бъде преизчисляван по реда на КТ, респ. по реда на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, съгласно която при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, или коефициент 1.143. По този въпрос съдът съобрази следното: Съгласно чл. 176 от Закона за Министерство на вътрешните работи (ЗМВР) брутното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд (178, ал. 1, т. 3 ЗМВР). Съгласно чл.

143, ал. 1 от Кодекса на труда (КТ) извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица (чл. 187, ал. 1 ЗМВР). Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24- часови смени - сумирано за тримесечен период (чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР). При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24- часов период (чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР). Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение (чл. 187, ал. 5, т. 2 вр. ал. 6 ЗМВР). В чл. 187, ал. 10 ЗМВР (предишна ал. 9) е указано, че с наредба на министъра на вътрешните работи се определя редът за организацията и разпределението на работното време, отчитането му, за компенсиране на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители. През процесния период действа Наредба № 8121з-776/ 29.07.2016 г., в която липсва изрично правило за преизчисляване с коефициент 1.143 при сумирано отчитане на работното време на положения нощен труд, което правило е било уредено в Наредба № 8121з-407/ 11.08.2014 г., действала до 02.08.2016 г. Това не означава обаче, че не следва да се приложи механизмът за преизчисляване на нощния труд. При липсата на специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, съдът намира, че е налице нормативна празнота, която следва да се преодолее чрез субсидиарното приложение на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ). Съгласно това общо правило при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1.143, получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното (8 часа) и нощното (7 часа) работно време. Възприемането на обратното становище би поставило държавния служител в МВР в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. С оглед гореизложеното се налага изводът, че неприлагането на правната уредба, касаеща механизма за преобразуване на нощния труд в дневен, с коефициент 1.143, и изплащането му като извънреден, по отношение на служителите в МВР, представлява разлика в третирането, която не се основава на обективен и разумен критерий, т. е. не е свързана с допустима от закона цел и не е съразмерна на тази цел. Съгласно постоянната практика на СЕС, при установяване на наличие на дискриминация, противоречаща на правото на ЕС, и до приемането на мерки за възстановяване на равното третиране, спазването на принципа за равно третиране може да се гарантира единствено, ако на категорията лица в по-неблагоприятно положение се предоставят същите предимства като тези, от които се ползват лицата в привилегированата категория (в този смисъл са решенията от 9 март 2017 г. по дело C-406/15, т. 66, решението от 26 януари 1999 г. по дело C-18/95, т. 57,

решението от 22 юни 2011 г. по дело С-399/09, т. 51, и решението от 28 януари 2015 г. по дело С-417/13, т. 46). Лицата в по-неблагоприятно 6 положение трябва да бъдат поставени в същото положение 6 като лицата, които се ползват от съответната привилегия (решението от 11 април 2013 г. по дело С-401/11, т. 35). В тази хипотеза националният съд е длъжен да не прилага дискриминационната национална разпоредба, без да е необходимо да иска или да изчаква нейната предварителна отмяна от законодателя, и да приложи по отношение на групата лица, които се намират в неравностойно положение, същия режим като този, от който се ползват лицата от другата категория (в този смисъл са решението от 12 декември 2002 г. по дело С442/00, т. 43, решението от 7 септември 2006 г. по дело С- 81/05, т. 46, и решението от 21 юни 2007 г. по дела С-231/06-С-233/06, т. 39). Поради изложеното съдът приема, че липсата на изрична правна уредба в ЗМВР и наредбите по прилагането му, която да предвижда преизчисляване на положения нощен труд в дневен през процесния период, не може да бъде в ущърб на съответните служители в МВР. С цел избягване поставянето на служителите в МВР в неравностойно положение спрямо останалите държавни служители и работещите по трудово правоотношение и постигане на несправедлив резултат, в случая субсидиарно се прилага нормата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ. Като акт от общото трудово законодателство, последната намира приложение тогава, когато в другите специални подзаконови нормативни актове, издадени по прилагане на ЗДСл или ЗМВР, са налице празноти или са предвидени по-неблагоприятни разпоредби относно условията и размерите на допълнителните възнаграждения и реда за получаването им. Нейното приложение може да се изключи само в случай, че е налице специална правна уредба, която дава в по-голяма степен защита на правата на работещите в системата на МВР, но не и когато такава уредба липсва или урежда по-неблагоприятни условия. Ирелевантно в случая е обстоятелството, че със Заповед № 8121з-1429 от 23.11.2017 г. относно определяне размерите на допълнителните възнаграждения за полагане на труд през нощта между 22,00 ч. и 06,00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение, условията и реда за тяхното изплащане на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, издадена от министъра на вътрешните работи, на държавните служители се определя допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0.25 лева за всеки отработен час през нощта между 22.00 и 06.00 часа. Това е така, тъй като трудовото законодателство дава право на работещите да получават, от една страна, завишено почасово заплащане за нощния си труд, а от друга задължава работодателите да преизчисляват нощните часове в дневни и така да съобразяват продължителността на работния ден. Когато последната е надвишена, се касае за положен извънреден труд, който следва да бъде компенсиран. Това са две различни основания за заплащане на допълнителни възнаграждения. От дължимото допълнително възнаграждение за положен извънреден труд, получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд с коефициент 1.143, не следва да се приспада дължимото възнаграждение в размер на 0.25 лева на час, защото тези възнаграждения са дължими на самостоятелни и независими едно от друго правни основания. Ето защо претенцията за заплащане на извънреден труд за исковия период, след преобразуването на положените часове нощен труд в дневен, се явява основателна и доказана и следва да бъде уважена в претендирания и установен от назначената по делото съдебно – счетоводна експертиза размер.

С оглед основателността на иска за главницата основателен е и предявения иск за обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва върху главницата в претендирания и установен от назначената по делото съдебно – счетоводна експертиза

размер.

Като е достигнал до такива правни изводи и е уважил предявените иски в претендираните размери, първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото в полза на въззиваемия следва да бъдат присъдени разноси за въззивна инстанция в размер на 400 лв., представляващи адвокатско възнаграждение. По отношение на направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззиваемия следва да се посочи, че същото е неоснователно, тъй като договореното възнаграждение е съобразено с Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и напълно съответства на правната и фактическа сложност на делото и неговата продължителност.

Предвид обстоятелството, че в първоинстанционното производство са били предявени два обективно съедини иски, а е събрана държавна такса в размер на 61,55 лв., вместо 52,68 лв. + 50 лв. за всеки от исковете, или общо 102,68 лв., то следва въззивникът да бъде осъден да заплати допълнително 41,13 лв. за предявените иски.

Водим от изложеното и на основание чл.271, ал.1 от ГПК, въззивният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 119/10.06.2020 г., постановено по гр.д. № 486/2019 г. по описа на Районен съд – М..

ОСЪЖДА Г.д. „Г.п.“ при Министерство на вътрешните работи - гр. С., бул. „К.М.Л.“ №*, да заплати на ЕМ. П. АТ. от с.Ш., общ.К., с ЕГН ***** разноси за въззивна инстанция в размер на 400 лв., представляващи адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА Г.д. „Г.п.“ при Министерство на вътрешните работи - гр. С., бул. „К.М.Л.“ №*, да заплати в полза на Бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд – К. допълнително 41,13 лв. държавна такса за предявените иски.

Решението не подлежи на касационно обжалване на основание чл.280, ал.3, т.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____